

Kjøbenhavns Posten.

18de Marg.

Søndagen d. 31. Marts 1844.

N°. 78.

Thorvaldsens Liigbegængelse.

Førend endnu Sørgebudskabet om Thorvaldsens bratte Død har kunnet naae den fjerne gamle Verdensstad, hans andet, hans aandige Hjem, hvor hans Hæder opblomstrede og udfoldede sig under en fyrgetyveaarig Konstnervirksomhed, har hans Folk her i det kolde Norden, hans Fødested, allerede stedt ham til Jorden. Lauren og Palmen vore ikke her i den frie Natur som under Hesperiens milde Himmel, men om det derfor ogsaa kun var Blomster og Grantviste, Thorvaldsens danske Medborgere igaar strøede paa hans sidste Vej, medens hine Hæderens og Fredens skjønne Symboler kun hvilede paa hans Kiste, om hans Meisel, saa tør vi dog vel sige, at neppe noget andet af Nutidens Folk, vel engang ikke Romersfolket med dets dybe levende Konstfands, vilde ved denne Leilighed paa en mere udeelt høitidelig og hjertelig Maade have lagt sin Høielse for den Afdødes store Geni, og dermed for hans Konst, for Dagen. Det gamle Grækenlands Guder have aldrig før fejret en lignende Triumph her i Norden. Men de have heller aldrig siden Grækenlands store Dødtid tilsmilet nogen Dødelig saa yndesfuldt og saa begejstrende som denne Nordens Søn. Det er ved dem, Thorvaldsen fornemmelig vandt sit store Navn, de gave ham hans Berømmelse, og han knyttede ved dem et nyt, stærkt aandigt Baand mellem Norden og Syden, og de Danske have censemningen, fra den Høieste til Laveste i Samfundet, anerkjendt det i Konstens og Skønhedens seirende Magt. Men Ingen skal kunne nedsette Betydningen af dette Baand ved at indvende, at dog kun Faa have været i Stand til med klar Bevidsthed at opfatte Thorvaldsens konstneriske Betydning; thi det var vistnok den første, den nødvendige Grundbetingelse for enhver sand Dypfatning, den sunde naturlige Høielse, der besjælede Gemytterne saavel igaar ved Konstnerens Liigbegængelse som ved enhver anden Leilighed, hvor han har modtaget sine Landsmænds Hyldest.

I Fredags Eftermiddags blev Thorvaldsens Liig fra hans Bolig paa Charlottenborg bragt over i Antiksalen, hvor Konstnerne igaar Nat skiftedes til at vaage over det. — I Midten af Salen var Liigkisten henstillet paa en Piedestal, og ligeoverfor den colossale Herkules, som han nylig har fuldendt, paa begge Sider: Historiens Geni, og foran: de tvende af den Afdøde til et paveligt Monument komponerede Gravengle: christelig Styrke og Visdom, hvis Piedestaler, ligesom ogsaa de øvrige, under Salens andre Statuer, vare be-

hængte med sort Flor, hvorhos Salen var blændet, betrukken og belagt med Sort og oplyst af Lamper. I den dobbelte Riste af Bly og Eeg, laac den Høiestede med de skjønne aandrige Ansigtstræet usforandrede og den velerhvervede Laurbærkrands om de blege Lindinger. Den udvendige Riste af Eeg var prydet med Basreliefs af Constantin Hansen: ved Hovedet „Victoria“ og ved Fødderne „Parcerne“; paa Laaget stod den af Thorvaldsen komponerede Skizze forestillende „Billedhuggeren, hvilende paa sit Arbeide: Haabets Geni“. Ovenpaa Kisten var anbragt en Palme- og en Laurbærgreen og om Kisten en Egekrands; Inscriptionen paa Laaget var: „Albert Thorvaldsen, født d. 19de Novbr. 1770, død d. 24de Marts 1844, i Kjøbenhavn“. En Mængde Krandsse vare nedlagde paa Laaget og deriblandt en lille beskedne Krands af Sølv-Egeblade, offereret af den kjøbenhavnske Skoleungdom, ved Sammenstud. De andre Bærelser, der høre til Konstakademiets Locale, vare deels betrukne med Hvidt og deels med Sort; ligeledes var paa Trappen Trinene belagte og Nælværket behængt med sort Klæde.

Medens Liigtoget igaar Formiddags efterhaanden indfandt sig i Sørgehuset, havde Kjøbenhavns Haandværkslaug og Corporationer, efterat have samlet sig i Exerceerhuset, opstillet sig i Rækker paa hver Side af de Gader, hvorigennem Toget skulde gaae, fra Charlottenborg til Helliggeistes Kirke. Paa samme Tid havde ligeledes Studenterne samlet sig i Universitetets Aula, omtrent 900 i Tallet, og med Sangforeningen i Spidsen, og den samme Minerva-Fane, som de førte ved Thorvaldsens Ankomst i 1838, drog de til Charlottenborg og opstillede sig paa Pladsen udenfor imellem den af Haandværkerne dannede Dobbelttræffe.

Imidlertid begyndte Sørgehøitidelighederne i Antiksalen, forinden Kistens Lukning og i Dørværelse af Kronprindsen, Akademiet, Borgerrepræsentationen og Executores testamentii, de fremmede Gesandter og Diplomater, flere høie Embedsmænd, Geistligheden og Konstnerne, — med nedestaaende, af Konstnerne affungne Farvel, forfattet af H. W. Holst med Musik af Mungt:

Med tunge, tunge Taarer

Vi bære Danmarks Støiher nu til Graven.

Her, hvor vi lytted til hans Vink og Raad,

Her stoffes atter vi omkring vor Mester;

Men faderløse staae vi nu med Graad

Dg stirre paa hans Jordlivs sidste Rester.

Hans Ry, hans Hæder og hans Værkers Glæde,

See! det er Arven fra vor store Fader —

Men hvo af os tør veile til hans Krands?

Soo hæver Arven, som han efterlader?

Derfor med tunge Laarer
Vi bære Danmarks Stoltbed nu til Graven.

Prof. **Clausen** holdt derpaa en kort og smuk Sørgetale over den Afdøde, hvorefter Risten, paa Opfordring af Konstavademiets Præses, **H. K. H. Kronprindsen**, luffedes og bortbares under den gjentagne Aflyngelse af ovenstaaende Farvel. Da Risten af Kunstnerne var ført ned i den indre Slotsgaard, afgang det italienske Operaselskabs Personale fra den Afdødes Atelier en Cantate i det italienske Sprog med Orchesteracompanement, tildeels componeret af **Hr. Sperati**, hvoraf vi hidsette følgende Strophe:

Solo.

Piangi, Italia! piangi di dolore

Cadde quel eroe, cadde moribondo,

Di cui l'ingegno, chiaro e profondo,

Ti fece fiorire l'antico onore!

Quartetto.

Sto qui dolente

Mesta ed afflitta

Di marmo splendente

La prole inclita —

Ma della beltade divini esempj

Faran le delizie di tutti i tempi.

(Grød Italien, Smertens Graad! han saldt hiin Heres, døende saldt han, hvis klare og dybe Geni bragte din Dødtids Gæder paany til at blomstre. — Her staaer, smertefuldt, bedrøvet og nedslaaet, hans berømmelige Afkom. Men Exempler paa den guddommelige Stjænhed fulle de være alle Eiders Glæde.)

Medens Risten derefter udbares af Sørgehuset, bragte Kunstnerne ham fra Slottets Altan, — det samme Sted, hvorfra den store Afdøde for halvsette Aar siden ved sin Tilbagekomst fra Rom hilste det begejstrede Folk, der havde bragt ham sin jublende Hyldest — endnu engang hiint veemodige Farvel, til hvis Sørgetoner den nu ligesaa umaadelige Folkesmasse paa det store Torv lyttede i dyb Tausshed.

I Epiden for Sørgetoget, som derpaa satte sig i Bevægelse kl. henved 1½, gik to Second-Marschaller, **Dhr. Medailleur Krohn** og **Maleren Noed**, derpaa fulgte en Deputation af Holmens Mandskab, og efter dem Studenter-Sangforeningen og de øvrige Studenter, fire og fire i Række, tilligemed en lille Deputation fra Disciplene i de lærde Skoler. Som hans Forsædres Stammefæller kom dernæst de herværende Islændere, 30 i Tallet; de tvende Deputyere for Haandværkstoget, dernæst Kunstnerne i engere og mere udstrakt Betydning, omtrent 200 i Tallet og Lærerne ved Akademiets Skoler. Foran Risten, som derpaa fulgte, baaren af 20 Personer, for største Dele af ovennævnte Kunstnere, Typographer, ic., der afløste hverandre, gik dets Premier-Marschaller, **Dhr. Bygningsinspecteur Bindesbøll** og **Theatermaler Christensen**; ved højre Side **Thorvaldsens Huusbetjent**, ved Siderne to Livreebetjente med Skamler.

Nærmest efter Risten fulgte **H. K. H. Kronprindsen**, repræsenterende **H. M. Kongen**, og tillige som Akademiets Præses, ved Siden af Akademiets ældste Medlem, den Afdødes mangeaarige Ven, **Prof. Eckersberg**; **Kmh. v. d. Maase**

repræsenterende **Hds. M. Enkedronningen**, dernæst de øvrige herværende Medlemmer af Kongehuset og fyrstelige Personer, deels personligen og deels repræsenterede ved deres Hofcavalierer, Væresmedlemmerne af Akademiet og dets øvrige Medlemmer. Fremdeles Executores Testamenti, Kjøbenhavns Magistrat og Borgerrepræsentanter, Corps diplomatique, og høie Rangs personer, Universitetet, Geistligheden, Høiesteret, Cancelliet, Rentekammeret, Toldkammeret og de øvrige Collegier, Hof- og Stadsretten, samt Deputationer fra de fleste andre offentlige Autoriteter. Endvidere talrige Skarer af Officierer, af Sø- og Land-Staten, Studentercorpset og de øvrige borgerlige Corps'er, Haandværkslaugenes Oldermænd og Bisiddere, Industriforeningens Repræsentantskab, Senioratet for Studenterforeningen, af hvilken den Afdøde var Væresmedlem, fremdeles Grosserer-Societetet, en Deputation fra Helsingørs Communalbestyrelse, som ogsaa Deputationer fra andre forskellige Instituter tilligemed flere hundrede private Ledfagere af de forskellige Stænder og Classer.

Idet Sørgetoget langsomt og stille stred henover Torvet og igennem Gaderne, hvilke vare bestrøede med Sand og Grønt, sluttede de respectieve Haandværkslaug og Corporationer sig til samme i Rækker med deres med Flor behængte Faner og med forskellige Musikkorps, der under Toget udførte Sørgeomusik, hvorved Følget efterhaanden forøgedes til i det Hele et Antal af henved 10,000. Toget sluttedes med en Række af kongelige og herskabelige Equipager.

Den største Deel af Kjøbenhavns Befolkning, tilligemed en Mængde Fremmede og Udenbyes, vare Tilskuere til dette ligesaa imponante som høitidelige Tog, idet de fyldte alle Binduer i Husene, Torve og Gader, hvorigennem Toget forte; selv Tagene afgave Tilskuersplads for endeel.

Fra mange Binduer blev der kastet Blomster paa Risten, idet den bares forbi. Alle Kirkeflokker lode, og fra Taarnene spillede høitidelige Choraler. Da de Forreste i Sørgetoget havde naaet Frue Kirke, begave Medlemmerne af Studenter-sangforeningen og 300 af Studenterne, til hvem der var uddelt Billetter, sig ind i Kirken, medens de øvrige Studenter opstillede sig i Espalier, hvorigennem det hele Sørgetog bevægede sig. Kirken, hvis Binduer vare blændede, var oplyst med Kroner, Lampetter og Candelabre; dens Gulv var fort belagt og dens Sider behængte med sort Klæde, paa hvilken Grund den afdøde Mesters herlige Bærter, Kristus og Apostlene, frembode et høist imponerende og opløstende Skue. Da Toget betraadte Kirken, lod en høitidelig, af **Hartmann** componeret Sørgeomarsch, der udførtes af Componisten paa Orgel, ledsaget af Basuner. I det Dieblis, da Risten bares ind, reiste **H. M. Kongen** sig, der tilligemed Dronningen, Kronprindsessen og de andre Prindsesser i Forveien havde indfundet sig i Kirken og taget Plads i en af Stolene paa Gulvet, gik Toget imøde og stillede sig i dette ved Kronprindsens Side nærmest efter Risten, der blev hensat udenfor Choret mellem to Sølvandelabre. Efterat det hele Følge havde faaet Plads i Kirken, blev efterstaaende, af **Oehlenschläger** digtede og af **Glæser** componerede, Cantate, udført af det fgl. Orchester og Theaterpersonale.

Chor.

Folket samler sig i store Rækker
Om en Kiste, hen i Kirken sat;
Rige Hæderstegn dens Laag bedækker.
Har en Helt, en Hysie, dig forladt,
Fædreland? — Al gjennem Taaren sufter
Danmark: Nei! det var en Billedhugger!
Men ei Helten, over trætte Been,
Reiste selv sig større Mindesteen.

Recitativ.

Da Frost og Blæsten med Is og Sne
Løi hid, for Vinterens Fæst, at hædre,
Da lod i Sneefoget grandt sig see
Fra Islands D Dine Heltedædre,
Som Engle kom de fra Himlens Hal,
De sjunge: Vi bringe dig til din Stabert
Dit Fædreland ei dig miste skal,
Din Genius aldrig Danmark taber.
Da smilte Du, da henslumred Du,
Dg fulgte gjerne de gamle Helte;
Thi dine Værker — de staae endnu
I Marmorstene, som kan ikke smelte.

Choral.

Frøst i din Krands var sidste Blad;
I Vennekreds tilfreds Du sad;
Da hen i Konstens Hal Du gik,
Dg der, i Dødens Dieblis,
Udbredte Tonens Vinger sig
Dg bragte Dig til Himmerig.

Saa redte de den Dødes Seng
I Stolen, hvor som lille Dreng
Han gik, paa Anlæg, Tanke rig,
Der stod den store Mesters Lig.
Der, Thorvald! længe skal din Aand
Beslede mangel Ynglings Aand.

Sang.

Lil Syden han drog, hvor Støtterne staae,
De herligste Minder af Hellas Bedrifter.
Det var den Bog og de Visdomsfrister,
Som Thorvalds Aand kunde bedst forstaae.
I deres Aand han sin egen saae;
Dg deres Betydning han os forklarede
I Værker, som selv ham aabenbarede.
Antiken var ei Antike meer;
Den levende blev; — han dybt den fatter.
Dg Phidias og Praxiteles atter
I ham forbauset Europa seer.

Tre Stemmer.

Men ei blot Konst fra Korinth, Athen,
Ham danned og blev hans Aand tilgode;
Hvor Rafael, hvor Michel-Angelo stode,
Der klang ved Hammeren Thorvalds Steen.

Dg Medicæernes Laurbærgreen
Sig frodigt ind i hans Værksted hvied,
Dg styrked ham og forfristed ham Diet.
I Basrelieffet Correggios Ord
Han gjentog, — Naturen det selv befaler:
"D Rafael! jeg er ogsaa Maler". —
Dg hvo er Den, som ei Thorvald troer?

Flere Stemmer med Chor.

Dg stort, som Aanden sig ubvilled Hjerter,
En Røst fra Himlen han fornam:
Han folte: hvad der Kristus havde smerted,
Dg hvad der havde glædet ham.
Da med Disciplene vor Frelser fra det Høie
Redfoer paa Sky, ved milde Lyn,
Dg vorte ved et jordiskt Die,
Da Thorvald saae et himmelskt Syn.
Dg hvad han saae, han Danmark viste:
De store Billeder de staae nu om hans Kiste;
Dg Kristus strækker — salig Skjøn —
Sin Haand mod ham og siger: Kom, min Søn!

Slutningschor.

Farevel, Du store Thorvald! Hør Fædrelandets Røst
Hør hver en Vennekemme fra dybtbevæget Bryst!
Hør hver, hvis Aand forstod dig, hvis Hjerte aned Konst!
Tak, Thorvald! Du har adspredt den tykke Laagedunst.
Dig signe Mænd og Gubber, og Dvinder, Børn saa smaal!
De skal i modne Fremtid din Herlighed forstaae.
Du skæntte Danmark Gæle! — hvad kan vi skænte dig?
Vor Kjærlighed! Du seer den hist fra dit Himmerig!

Derefter holdt Stiftsprovst Tryde Sørgetalen og forrettede Jordspaakæstelsen, hvorefter Studentersangforeningen, der havde taget Plads i Choret, til Slutningen affang efterstaaende Sang af Andersen og Hartmann med Accompaniment af Basuner.

Træd hen til Risten her! kom, fattig Mand,
I din Kreds fødtes han, og Du tør sige:
Han blev en Stolthed for vort Folk og Land,
En Glands han kasted' over Danmarks Rige!
Ja, her var Rigdom, Adel, Alt fra Gud,
I Snillet hos ham Gud sig for os viste;
Hans Død vil lyde vidt i Verden ud,
Man priser den, der dog saae see hans Kiste!
Sin Sendelse paa Jorden har han endt —
Vi har ham seet og kjendt!

Hans Liv var lykkeligt, hans Død var smuk,
Han virked' stort og herligt uden Rige!
I Folkets Kreds og uden Smertens Suk
Saa sjælesund han svang sig til Guds Rige.
Vi rysted' staae, et Blink fra Gud det var!
Fra fattigt Huus det gik ud over Jorden,
Et Blink, der glemmes ei! See Stenen har
Et Præg deraf, et Størheds Præg for Norden!
Dløs dig Sorg i Sang ved Ristens Fiel!
I Jesu Navn, sov vel!

Medens Toget forlod Kirken, spillede atter den mægtigt gripende Sørgemarsch, der modtog det ved dets Indtrædelse i Kirken. 3 Aftes Kl. 10 blev Risten af Kunstnere baa- ren ind i et Sidecapel i Kirken, hvor den skal forblive hele den stille Uge igiennem, i hvilken Tid ogsaa Kirken forbliver fort betrukket. Derefter vil Risten blive henflyttet til Holmens Kirkes Capel, hvor den bliver staaende, indtil det Thorvaldsenske Museum er fuldenbt, det herligste Mausoleum, der kan høre sig over Mesterens Afsørne, det skønneste Monument for Danmarks store Søn.

Kjøbenhavn den 31te Marts 1844.

— Imorgen Eftermiddag, Kl. 5 afholder Trykkefrihedsselskabet en Generalforsamling i Hotel d'Angleterre paa Kongens Nytorv, ved hvilken det vil blive afgjort, om Selskabet skal lade Udvølsen af dets Magt vedblive at være hos en Forsamling af Repræsentanter, saaledes som det har været Tilfældet i de sidste 6 Aar, eller om Selskabsmagten skal gængives den kjøbenhavnske Generalforsamling og saaledes den ældre i Aaret 1838 suspenderede Forsatning igjen træde i Kraft. Generalforsamlingen skal med andre Ord afgjøre, om Selskabet skal vedblive at bestå i sin henviende Tilstand, under hvilken det Aar for Aar gaaer tilbage som moralsk Magt, stedse taber meer og meer af sin Indflydelse paa den offentlige Mening og tilsidt ender med at være en Bog-Distributions-Anstalt, hvis Medlemmer stadigt tage af, indtil Selskabet af sig selv gaaer ud som et Eys, eller om det, ved at reorganisere sig igjen paa den gamle Maade, skal gjøre et Forsøg, der har Sandsynlighed for, at det vil lykkes, paa at tilbagevinde den gamle Interesse for Selskabets Formaal og Diemed hos Medlemmerne, som der unegtelig fandtes, førend man indførte den repræsentative Forsatning „som en Concession“, og under hvilken ethvert Selskab, der har et aandeligt Formaal, nødvendigt maa gaae tilbage og saaledes ile sin Oplosning imøde. Vi have tidligere udtalt os derhen, at vi finde det utvivlsomt, at Generalforsamlingen vilde bestemme sig for den sidste Mening, om end ikke af anden Grund end den, at det nu praktisk maatte have vist sig, at den i de sidste 6 Aar bestaaende Organisation i ethvert Tilfælde ikke vare istand til at gjøre Selskabet til det, som det burde være, idet den meget mere har reduceret Selskabet til — hvad man maastee paa sine Steder helst saae — et Intet. Umiddelbart efter den ovenomtalte Generalforsamling afholder den med Hensyn til Selskabets repræsentative Forsatning organiserede kjøbenhavnske Afdeling en Forsamling, hvori Bestemmelsen tages om Afdelingens Vedbliven eller Ophævelse og i sidste Tilfælde om Anvendelsen af den forhaandenværende Rassebe-

holdning. Det staaer til at vente, at Selskabets Medlemmer endnu ikke ere blevne saa flovede for hele Selskabets Anliggender, at de ikke skulde indfinde sig i talrig Mængde paa Generalforsamlingen, hvor de dog dennegang have Leilighed til ved deres Stemmer at indvirke paa Selskabets ikke blot Organisation, men vi kunne gjerne sige Tilværelse, i det mindste i aandig Betydning.

— Den aarlige Fest ved Konstakademiet i Anledning af dets Stiftelsesdag, der ved Thorvaldsens Død er udsat til efter Paaste, vil iaar tillige blive fejret som en Sørgfest, hvorhos ogsaa Udstillingens Locale vil vedblive at være drapperet med Sørgfarver i den Tid, Udstillingen staaer aaben for Publikum.

Opfordring.

Ved en stor Mand's Bortgang, hvis Tab rører hele Folket til Beemod, ligesom hans Minde til enhver Tid vil have det til Begeistring, og hvis Savn vil føles ikke blot af en enkelt Nation, men af den hele civiliserede Verden, ligger den Tanke saare nær for os, hvem han nærmest tilhører, at udstrække vor Agtelse for ham ud over den Dag, hvorpaa vi udtale et smerteligt Jarvel til hans jordiske Larve, — hvorfor Alle Dhr. Haandværkere, der have deeltaget i Sørgetoget for vor uerstattelige Thorvaldsen, herved opfordres til i længere Tid — f. Ex. 3 Uger — at vedblive at bære den synlige Sorg, hvormed vi høitideligholdt deene Dag, af Edeel, som derom ere komne overeens.

Den 30te Marts 1844.

— I Ugen fra den 23de til den 30te Marts ere heri Staden Copulerede 9 Par; Fødte 79 (43 Dreng og 36 Piger); Døde 73 (22 Mand, 23 Qvinder, 15 Dreng og 13 Piger). Altsaa ere 6 flere fødte end døde. De angivne Dødsarsager ere: Alderdom 4, Betændelsesfeber 8, Brok 1, Druftsygde 6, Gæbri 1, Drik 1, Dødsfælde 3, Feber 2, Indvortes Svaghed 3, Kirtelsvaghed 3, Kopper 4, Kræmpe 10, Kræft 4, Langvarig Svaghed 1, Rosensfeber 1, Slagflod 1, Sprinkler 1, Strubehøste 2, Svindot 8, Syphusfeber 2, Ulykkelig Hændelse 1, Vand i Hovedet 1, Batterfot 1, Uangivne Sygdomme 4.

Hermed følger det sidstbeslagte af Cancelliet frigitte Nummer af nærværende Blad.

Ansvarende Redacteur: J. Davidsen. Udgiver: A. P. Liunge.
Redaktionssecretair: J. P. Grøne.

Færdig fra Trykkeriet Søndag Eftermiddag Kl. 7.

Redaktionscontoret, paa Hjernet af Møntergaden og Springgaden Nr. 40, 1ste Sal, er i Regelen aabent fra Kl. 10-12.

For „Kjøbenhavnsposten“ og Søndagsbladet „Forsposten“ tegner man sig paa Redaktionscontoret eller paa Hjernet af Adel- og Gothersgaden Nr. 8 i Stuen, og i Provindserne paa det nærmeste Postcontoir. Abonnementsprisen er for begge Blade kvartaliter: i Kjøbenhavn 2 Rbd. 48 s og overalt i Provindserne 3 Rbd., og for „Forsposten“ alene: i Kjøbenhavn 48 s., og overalt i Provindserne 64 s., i hvilket Beløb alle Udgifter ved Forsendelsen og Distributionen ere indbefattede.

Trykt med hurtigpresse i det Brønn afse Bogtrykkeri ved J. C. Lund.